

Utenriksdepartementet

Fisk for utvikling

Hvorfor

Fisk, marine ressurser og hav som sådan får stadig større betydning ikke minst for utviklingsland, men også globalt, som kilde til både næring og ernæring.

Norge har stor kompetanse på disse feltene som vi ønsker å utnytte i enda større grad i vår utviklingspolitikk.

Utviklingspolitiske mål: Det overordnede målet for Fisk for utviklingsprogrammet (Ffu) er fattigdomsbekjempelse gjennom matsikkerhet, bærekraftig forvaltning og lønnsom næringsvirksomhet.

Dette støtter opp under de nye bærekraftsmålene som ble vedtatt sommeren 2015, der to av målene er særlig relevante i denne sammenheng:

- › *Mål 2: Gjøre slutt på sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, samt fremme bærekraftig landbruk.*
- › *Mål14: Bevare og bruke hav, sjøer og marine ressurser på en bærekraftig måte for å oppnå en bærekraftig utvikling.*

Hva

Ffu er delt inn i **tre hovedområder**, der tiltakene vil bli utviklet etter hvert, men som i utgangspunktet vil romme følgende tiltak:

1. Utdanning og forskning (inklusive EAFNansen-programmet)

Utdanning er en viktig del av den norske utviklingspolitikken, og det har også en sentral plass i Fisk for utviklingsprogrammet. Havforskning har i mange år vært en bærebjelke i vår fiskeribistand, og det kommer det fortsatt til å være. Ved å bygge videre på det gode arbeidet som allerede er gjort, og på den internasjonale posisjonen som norsk havforskning har opparbeidet seg, vil Fisk for utviklingsprogrammet bidra til at utviklingsland øker sin kompetanse betydelig på dette feltet.

- Yrkesfaglig opplæringssentrer for tekniske disipliner i fiskeri (småskala, akvakultur etc) i Afrika (tentativt Mosambik)
- Fortsette, og utvide, EAF Nansen-programmet (fase 2).
- Utvide Hjortsenteret for marin økosystemdynamikk i Bergen til å motta og veilede forskere fra utviklingsland i bruk av eksisterende data fra EAFNansens forskningstokt.
- Forskning og opplæring på fiskehelse og artsutvikling innen akvakultur (med spesielt fokus på Asia)

2. Næringsutvikling (inklusive Akvakultur)

Av egen erfaring vet vi at fisk og marine ressurser potensielt kan gi store inntekter. Forutsetningen er at det utvikles næringsrettede tiltak som både er bærekraftige og økonomisk forsvarlige. For å få det til, trengs både kompetanse og kapital. Ffu vil bidra til at dette stilles til rådighet for miljøer i utvalgte utviklingsland som har forutsetninger for å kunne bygge opp en levedyktig fiskerinæring.

- Enklere tiltak for å øke lønnsomheten i småskalafisket, som reduksjon av svinn, bedre bearbeiding av fangsten, bedring av markedstilgang, minske kvalitetsforringelse med tanke på økte priser osv.
- Mikrokredittordninger høre naturlig sammen med slike tiltak, og det arbeides med å etablere disse.
- Støtte utvikling av anlegg for utnyttelse av avskjær og utkast fra industrielt fiske.
- Akvakultur i en større skala er en teknologisk og kompetansekrevene industri som det vil ta tid å bygge opp. Ikke minst er det behov for opplæring av lokal arbeidskraft. Det er også behov for utvikling av juridisk regelverk rundt oppdrettsvirksomhet. Begge disse elementene vil inngå i Fisk for utviklingsprogrammet. Etablering av akvakultur i en mindre skala vil kunne inngå som del av tiltakene innenfor småskalafiske. Også her er kompetansebygging svært viktig.
- Investeringsfond for små- og mellomstore bedrifter innen fiskeri- og akvakultur. Et slikt fond vil vi søke å opprette i samarbeid med andre, store finansinstitusjoner som de regionale utviklingsbankene.

3. Forvaltning og regelverk

Tiltak på dette området vil i stor grad involvere våre egne forvaltningsmyndigheter, og omfanget av tiltakene vil være avhengig av kapasitet. Behovet må være tydeliggjort fra mottakerlandets side, og tiltakene bør inngå i en større sammenheng slik at de støtter opp under andre tiltak som gjennomføres innenfor Ffu.

- Fiskeriforvaltning: Tiltak for å bedre beskatningsmønstre. Rapporteringsordninger og forvaltning av relevante fiskeridata. Organisering av samarbeid bilateralt og i regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner. Forvaltning av tildelings- og driftsfaser. Kontroll og håndhevelse
- Regelverksutvikling: Lov og forskriftsarbeid, institusjonelle rammeverk. Utvikling av forvaltningsplaner og høstingsregler. Utvikling og utøvelse av risikobasert tilsyn. Konkurrerende bruk av havet: Lov og forskriftsarbeid, institusjonelle rammeverk. Utvikling av arealplaner til sjøs, for oppdrettsnæringen og for olje- og gassvirksomheten etc. Håndtering av konflikter mellom fiskeri- og annen næringsvirksomhet. Innhenting, lagring og bruk av areal- og artsdata. Integriert kystsoneplanlegging (ICZM), hvor bruk av landområder planlegges i sammenheng med nærliggende sjøområder
- Bekjempelse av fiskerikriminalitet: Styrke informasjons- og etterretningsutveksling i, med og mellom risikoland. Styrke og utvikle regelverk på fiskekrimfeltet i risikoland. Heve straffekompetansen i risikoland.
- Fisk for utviklingsprogrammet vil kunne bli utvidet etter hvert, og andre sektorer og tiltak (spesielt med vekt på miljø og klima) er aktuelle i den sammenheng.

❖ Hvor

I tråd med konsentrasjonsprinsippet som nå er innført i utviklingspolitikken, vil Ffu i utgangspunktet omfatte to fokusland (Mosambik og Myanmar), samt to regionale tiltak (Benguela Current Commission (BCC) og Bay of Bengal Large Marine Ecosystems (BOBLME)). Land på listen over godkjente samarbeidsland vil også kunne bli inkludert.

Ved valg av land/regioner og respektive tiltak, er det svært viktig at de naturgitte forutsetningene ligger til grunn, i noen områder er det grunnlag for industrielt villfiske, mens andre kun har grunnlag for småskalafiske.

For noen regioner er det geografisk og klimatisk tilrådelig med kystnært oppdrett, andre steder vil det kun være tilrådelig med landbasert oppdrett. Det er en forutsetning at landene selv uttrykker behov og ønske om å samarbeide med Norge på dette feltet.

Når det gjelder multilaterale tiltak som finansieres innenfor Ffu (for eksempel EAF Nansen-programmet), så vil disse ikke nødvendigvis følge den norske innretningen.

❖ Hvem

I dette programmet er det viktig å trekke inn mange deler av **det norske fiskerifaglige miljøet**, både det offentlige og det private.

I tillegg vil **frivillige organisasjoner** også bli viktige partnere i programmet.

Internasjonale partnere vil bli trukket inn.

De viktigste partnerne er imidlertid utviklingslandene, og regionene, selv.

❖ Hvordan

Sekretariatet for programmet legges til Norad.

Dette skal rapportere til Utenriksdepartementet som har det overordnede, politiske ansvaret. Den interdepartementalgruppen for fisk i bistanden vil bli utvidet og videreført som en rådgiver for Departementet.

Det er viktig at tiltakene er målstyrte, og at det legges opp til en god resultatoppfølging.

❖ Hvor lenge

Programmet har sin «forsiktige oppstart» i 2015, med etablering av sekretariat i Norad, og vil i første omgang strekke seg over 5 år fra og med 2016. Programmet, og de enkelte tiltakene, skal evalueres med tanke på justering og mulig videreføring.

❖ Hvor mye

Utgangspunktet er at nivået for programmet i 2016 skal være tilsvarende den planlagte oppstartsfasen i 2015.

For perioden 2017-2020 er intensjonen å øke budsjettrammen for programmet i tråd med det som er uttrykt i Stortingsprop.ene 1S (2013-2014) og (2014-2015).

Utenriksdepartementet

Laget av Kommunikasjonsenheten ved Christian Birkely
Bildekreditering - Havforskningsinstituttet